

POSTANOWIENIE

Dnia 19 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Elżbieta Karska

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z protestu M.W.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu RP i Senatu RP zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.,

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 19 grudnia 2023 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

[as]

UZASADNIENIE

M. W. (dalej: „Skarżący”) wniósł 23 października 2023 r. (data stempla pocztowego) do Sądu Najwyższego protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu RP i Senatu RP zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. Skarżący wskazał na „brak zawarcia kluczowej informacji na obwieszczeniu wyborczym, a dotyczącej mojej osoby, co przyczyniło się do odstręczenia wielu Wyborców od głosowania na moją osobę, co tym samym spowodowało zaniżenie wyniku KW [...] w całym okręgu [...] i miało wpływ na wyniki wyborów”. Jak dalej wyjaśnił, chodziło

o informację o ostatecznym rozstrzygnięciu postępowania lustracyjnego na korzyść Skarżącego postanowieniem Sądu Okręgowego w [x]. z dnia 29 lipca 2020 r., sygn. akt [...] lustr. Wobec powyższego Skarżący wniósł „o unieważnienie wyników wyborów do Sejmu RP w okręgu [...] oraz podjęcie stosownych działań przez PKW”, aby uniknąć podobnych sytuacji.

Prokurator Generalny w piśmie z 1 grudnia 2023 r. wyraził pogląd, że protest należy pozostawić bez dalszego biegu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 241 § 1 w związku z art. 258 k.wyb., protest przeciwko ważności wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie do art. 82 § 1 k.wyb. protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony z powodu: 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. Jednocześnie, w myśl art. 241 § 3 w związku z art. 258 k.wyb., wnoszący protest wyborczy powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Zgodnie z art. 243 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków formalnych.

Konstrukcyjnym elementem protestu jest takie sformułowanie zarzutów popełnienia konkretnych przestępstw przeciwko wyborom lub naruszeń Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku

wyborów, które poparte są dowodami i wykazują naruszenie własnego, konkretnego, rzeczywistego i aktualnego interesu protestującego.

Sąd Najwyższy stwierdza, że Skarżący nie sformułował w sposób skuteczny zarzutów, nawiązujących do określonych w art. 82 § 1 k.wyb. podstaw jego wniesienia. Postępowanie w sprawie protestu wyborczego ma na celu zapewnienie wyborcom ochrony prawnej przed przestępstwami i deliktami wyborczymi, które utrudniają lub uniemożliwiają im korzystanie z praw wyborczych w nieskrępowany i efektywny sposób. Wymaga podkreślenia, że Skarżący nie przedstawił zarzutów, które obejmowałyby wyżej wymienione okoliczności.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy uznał, że przedstawione przez Skarżącego zarzuty nie mogą stanowić podstawy protestu wyborczego, a tym samym wniesiony protest jest obarczony brakami formalnymi uniemożliwiającymi nadanie mu biegu, a zarazem niepodlegającym konwalidacji. Podkreślić bowiem należy, że Sąd Najwyższy uchwałą z 25 października 2023 r., I NZP 8/23, której nadano moc zasady prawnej, jednoznacznie stwierdził, że „w postępowaniach zainicjowanych protestami przeciwko ważności wyborów: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277, ze zm.), a także w postępowaniu zainicjowanym protestem przeciwko ważności referendum, o którym mowa w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851, ze zm.), nie mają zastosowania przepisy art. 130 § 1-2 oraz art. 130^{1a} § 1-3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1550, ze zm.)”. W sprawach dotyczących protestów wyborczych nie wzywa się zatem skarżących do uzupełnienia braku formalnego pisma.

W kontekście niniejszej sprawy warto jeszcze wskazać na sytuację, która miała miejsce podczas wyborów prezydenckich w 1995 roku. Dotyczyła ona niepoinformowania wyborców o nieposiadaniu przez kandydata na prezydenta konkretnej cechy. W postanowieniu z 5 grudnia 1995 r., sygn. akt III SW 1094/95 Sąd Najwyższy stwierdził, że Aleksander Kwaśniewski nie posiada wyższego wykształcenia, a więc informacja w tym przedmiocie podana w zgłoszeniu jego

kandydatury była nieprawdziwa, a przekazanie takiej informacji przez Komitet Wyborczy zgłaszający kandydata na Prezydenta i jej podanie w obwieszczeniu Państwowej Komisji Wyborczej było naruszeniem przepisów ustawy o wyborze Prezydenta. Jednak w uchwale z 9 grudnia 1995 r. o ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dokonanego w dniu 19 listopada 1995 r., sygn. akt III SW 1102/95, Sąd Najwyższy wskazał, że w żadnym z postanowień składow orzekających Sądu Najwyższego w sprawach protestów nie uznano wymiernego i sprawdzalnego wpływu stwierdzonych naruszeń prawa wyborczego na wynik wyborów. Co więcej, Sąd Najwyższy podkreślił, że pomimo różnic w rozumieniu tej zależności, żaden ze składow orzekających Sądu Najwyższego nie uznał, że wykazane naruszenia prawa wyborczego zmieniły lub chociażby mogły zmienić w decydującym stopniu wzajemne proporcje co do liczby głosów oddanych na dwóch pretendentów do urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Powyższe uwagi Sądu Najwyższego pozostają aktualne również wobec kandydatów do Sejmu RP i Senatu RP, i to niezależnie od tego jakiej informacji o kandydacie sprawa dotyczy.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 243 § 1 zd.1 k.wyb. w zw. z art. 258 k.wyb., postanowił jak w sentencji.

(r.g.)

[ał]